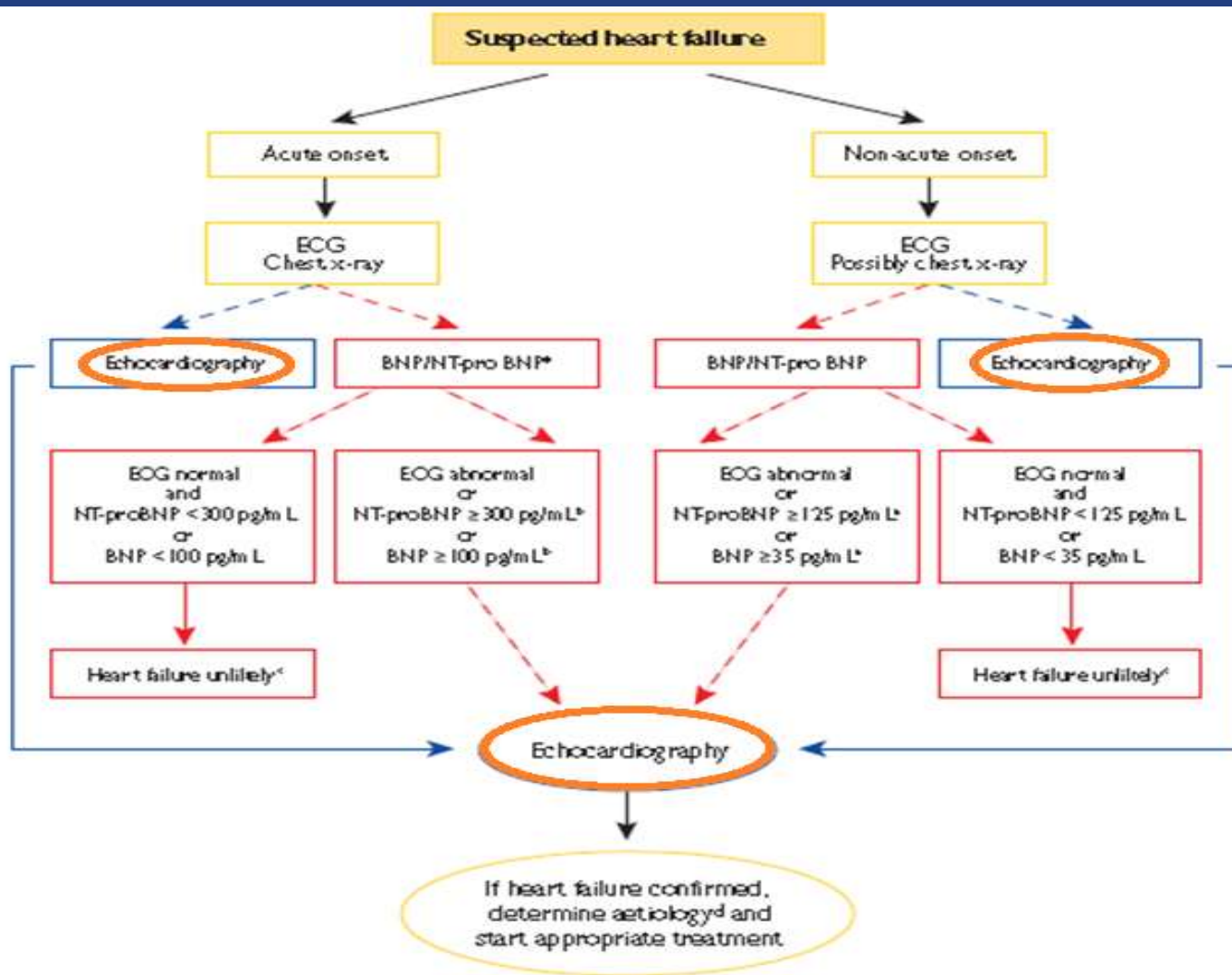

SUY TIM EF BÌNH THƯỜNG

NGUYÊN NHÂN, LỰA CHỌN THÔNG SỐ ĐÁNH GIÁ

PGS TS Nguyễn Anh Vũ
Bộ môn Nội Đại học Y Dược Huế
Trung tâm tim mạch BVTU Huế

Vai trò siêu âm trong chẩn đoán suy tim

Siêu âm trong suy tim

- Thực tế tồn tại quá nhiều thông số trên siêu âm đánh giá chức năng tim
- Sử dụng thông số nào để đánh giá thường qui?

Chức năng tâm thu

- EF (<50%), Fs (<25%)
- Vận động vùng: giảm động, vô động, loạn vận động (NMCT, TMCBCT, BCT, viêm cơ tim)
- Đường kính thất trái tâm trương và tâm thu ($\geq 60\text{mm}$; $>32\text{mm/m}^2$); ($>45\text{mm}$; $>25\text{mm/m}^2$)
- VTI đường ra thất trái (<15cm có nghĩa là giảm thể tích tổng máu thất trái)

Chức năng tâm trương

- Dòng chảy qua van hai lá (sóng E và A), sóng e' và tỉ lệ E/e'
- Chỉ số khối cơ thất trái : > 95g/m² nữ giới, >115g/m² nam giới.
- Chỉ số thể tích nhĩ trái >34ml/m² khi tăng áp lực làm đầy thất trái hoặc bệnh van hai lá

Chức năng van tim

- Cấu trúc và chức năng các van tim: hẹp van , hở van (có thể là nguyên nhân hoặc là hậu quả của suy tim)

Các thông số khác

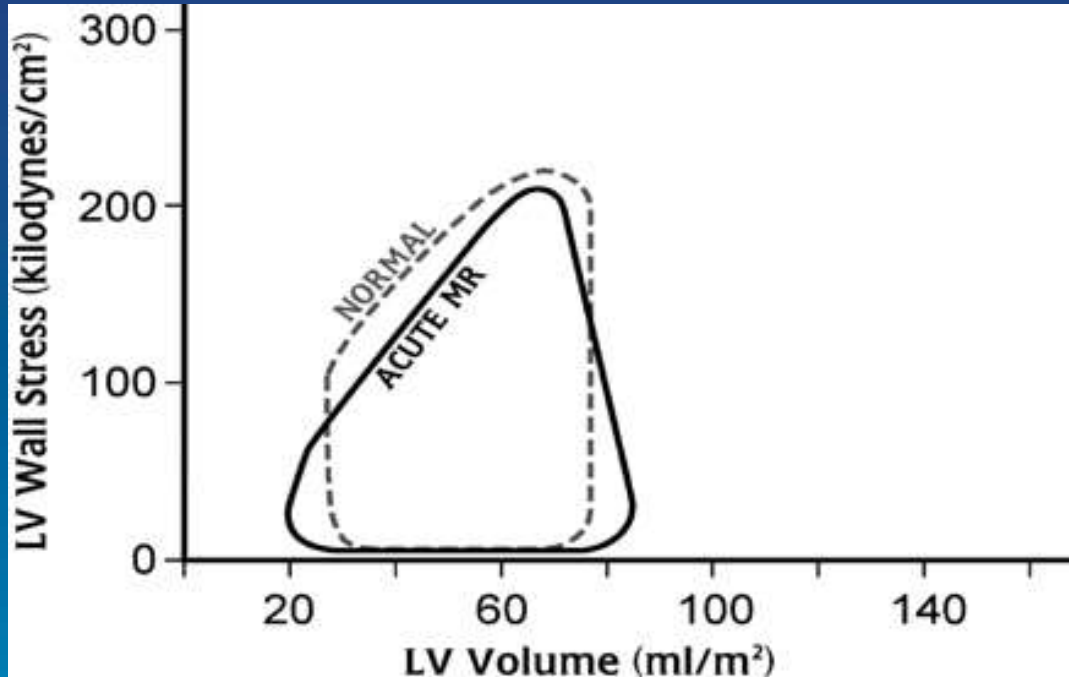
- Chức năng tâm thu thất phải: TAPSE giảm khi $<16\text{mm}$
- Áp lực động mạch phổi tâm thu tăng khi $>50\text{mmHg}$
- Tĩnh mạch chủ dưới: giãn không xẹp khi hít vào trong tăng áp lực nhĩ phải, tăng áp phổi, suy thất phải, qua tải thể tích
- Màng ngoài tim: tràn dịch, vôi hóa, viêm màng ngoài tim co thắt.

Nguyên nhân suy tim nhưng EF bình thường

- ❑ Suy tim phải đơn thuần
- ❑ Suy tim trái: suy chức năng tâm trương thất trái (thuật ngữ suy tim EF bảo tồn) với nguyên nhân đa dạng (tăng huyết áp...)
- ❑ Suy tim cung lượng cao: cường giáp, còn ống động mạch, beri-beri...
- ❑ Loạn nhịp tim: rung nhĩ
- ❑ Bệnh màng ngoài tim: tràn dịch màng ngoài tim, viêm màng ngoài tim co thắt
- ❑ Bệnh van tim: hẹp van hai lá, hở van hai lá, hở van chủ, hẹp van chủ...

Hở hai lá cấp

Tăng tiền gánh (tăng áp lực tĩnh mạch phổi), giảm hậu gánh, tăng thể tích tổng máu, tăng EF

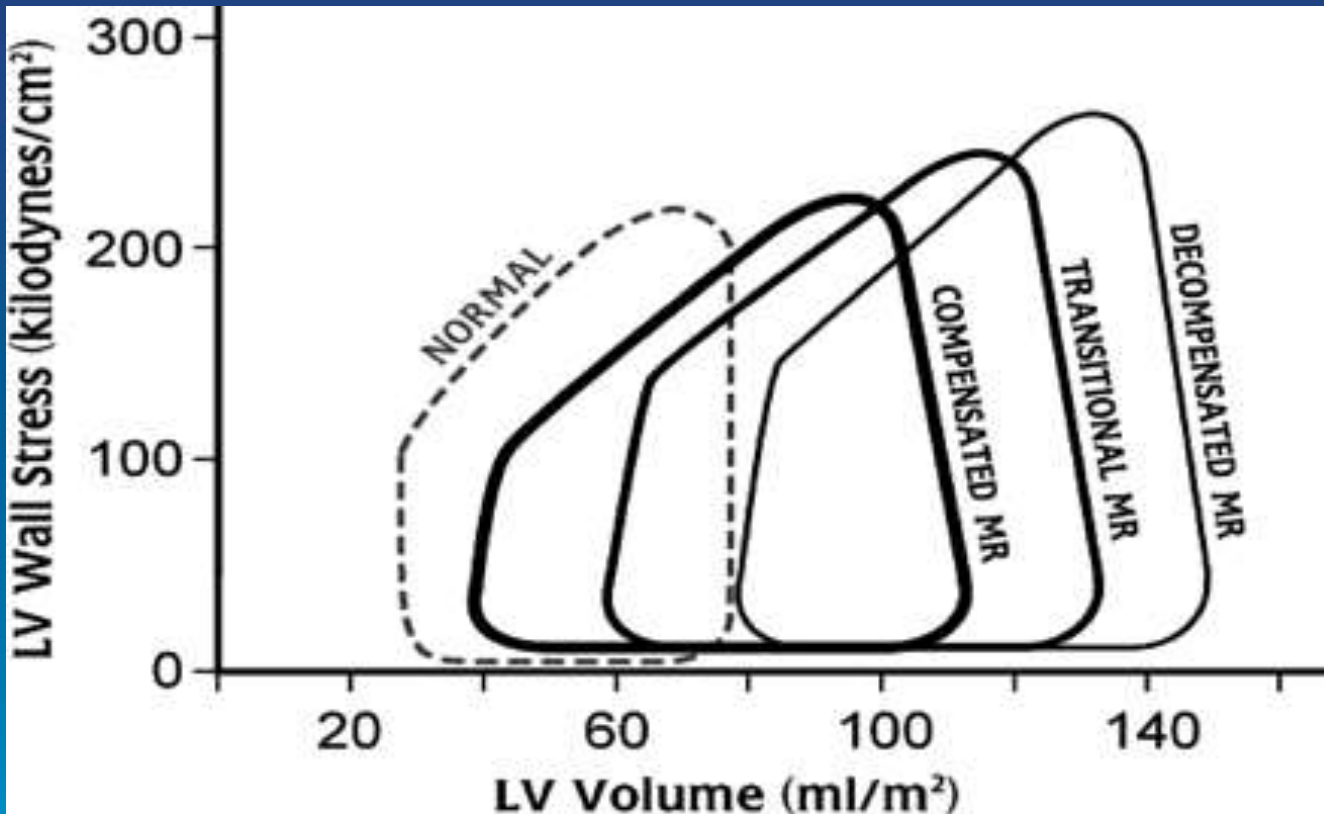
2008; 118: 2298-2303doi:

10.1161/CIRCULATION_AHA.107.755942

Vấn đề

- Hậu quả của hở hai lá cấp lên tuần hoàn là tại tĩnh mạch phổi (tăng áp lực)
- EF , đường kính thất trái không phải là chọn lựa trong trường hợp này để nói có suy tim
- Vai trò của chỉ số E/e' : áp lực mao mạch phổi không xâm nhập

Hở hai lá mạn tính

2008; 118: 2298-2303doi:

10.1161/CIRCULATION_AHA.107.755942

Các giai đoạn biến đổi cấu trúc chức năng thất trong hở hai lá mạn

Giai đoạn 1	HoHL mạn tính còn bù có thất trái giãn, phì đại không đồng tâm và chức năng tâm thu bình thường
Giai đoạn 2	Thời kỳ chuyển tiếp có giảm nhẹ chức năng thất trái hồi phục sau can thiệp hở van
Giai đoạn 3	HoHL mất bù có biến đổi tiến triển và không hồi phục cấu trúc và chức năng thất trái

Thời kỳ chuyển tiếp của hở van hai lá

- EF : bắt đầu giảm chút hoặc bình thường (50-59%)
- Áp lực nhĩ trái tăng: do giảm EF ẩn giấu, RLCN tâm trương, giảm sức chứa của tâm nhĩ.
- Hậu quả là tăng áp phổi xảy ra ngay trong giai đoạn này

J Am Heart Assoc. 2014;3:e000748 doi: 10.1161/JAHA.113.000748.

Thông số E/e' áp lực làm đầy thất trái có phải luôn phản ánh đúng?

- Tỷ lệ E/e' trước phẫu thuật van hai lá thấp hơn sau phẫu thuật ở người thay van nhân tạo
- Jeffrey C Hil: e' giảm ở người thay van hai lá cơ học hoặc đặt vòng van nhân tạo. Journal of the American Society of Echocardiography 18 pp 80-90 ;2005.
- Không nên sử dụng tỷ lệ E/e' bệnh nhân mang van 2 lá nhân tạo vì sóng e' thấp sẽ làm tăng tỷ lệ này.

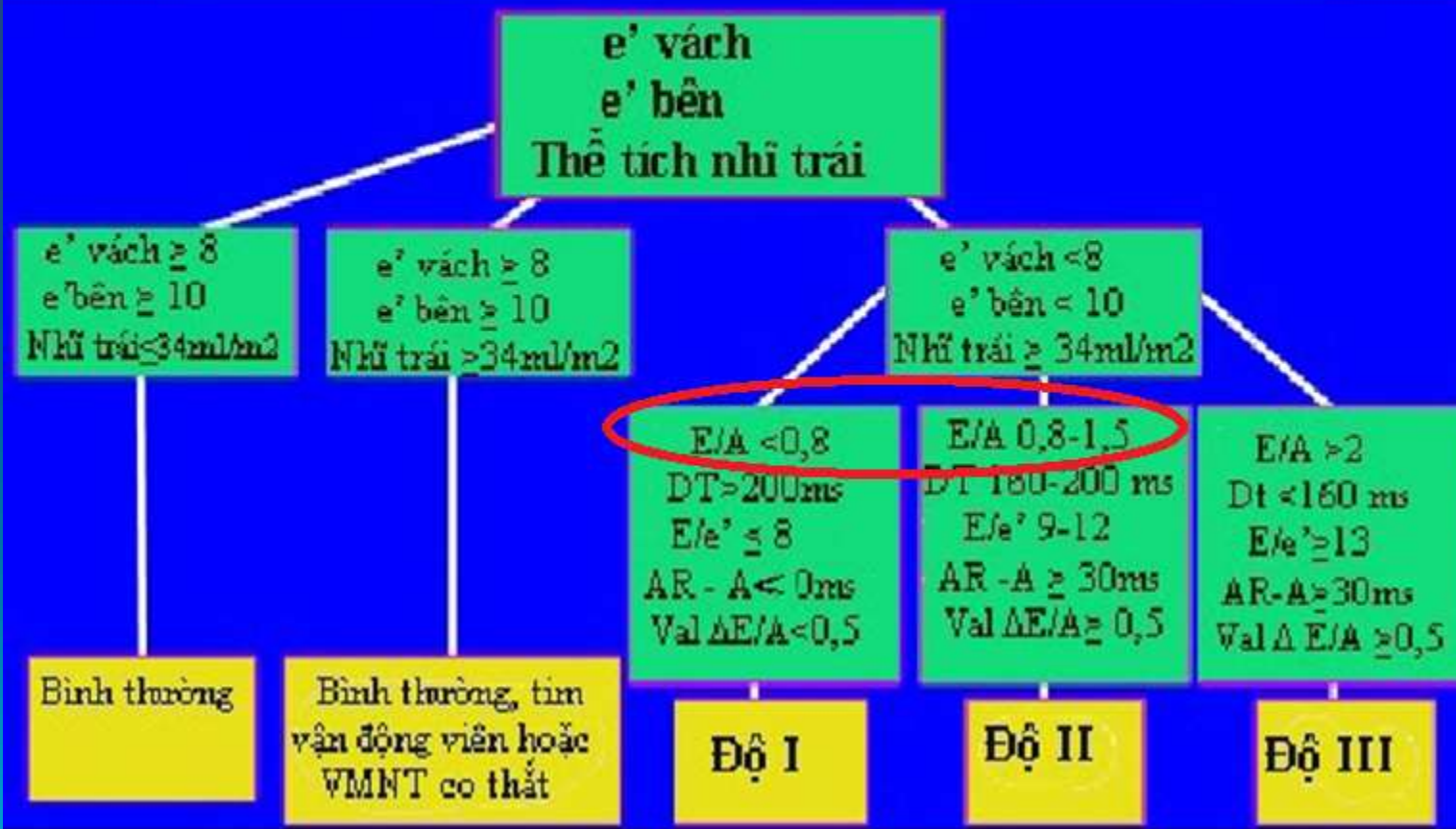
Tô Hồng Thịnh –Luận văn thạc sĩ 2013-Đại học Y Dược – Đại học Huế

Quá tải thể tích thất trái và suy tim

- 58,5% hở van động mạch chủ và hở van hai lá có phân suất tống máu trong giới hạn bình thường (50 – 70%) mặc dù trên lâm sàng đã có triệu chứng suy tim.

Trần Phương Thu- luận văn tốt nghiệp bác sĩ đa khoa 2014
Đại học Y Dược – Đại học Huế

PHÂN ĐỘ RỐI LOẠN CHỨC NĂNG TÂM TRƯNG THẤT (A.S.E 2009)

Khác biệt về tỉ lệ E/A khuyến cáo ESC 2012 so với ASE 2009

Table 9 Common echocardiographic measures of left ventricular diastolic dysfunction in patients with heart failure

Measurement	Abnormality	Clinical implications
e'	Decreased (<8 cm/s septal, <10 cm/s lateral, or <9 cm/s average)	Delayed LV relaxation
E/e' ratio ^a	High (>15)	High LV filling pressure
	Low (<8)	Normal LV filling pressure
	Intermediate (8–15)	Grey zone (additional parameters necessary)
Mitral inflow E/A ratio ^b	'Restrictive' (>2)	High LV filling pressure
		Volume overload
	'Impaired relaxation' (<1)	Delayed LV relaxation
	Normal (1–2)	Normal LV filling pressure Inconclusive (may be 'pseudonormal')
Mitral inflow during Valsalva manoeuvre	Change of the 'pseudonormal' to the 'impaired relaxation' pattern (with a decrease in E/A ratio ≥ 0.5)	High LV filling pressure (unmasked through Valsalva)
(A pulm–A mitral) duration	>30 ms	High LV filling pressure

A pulm–A mitral – time difference between pulmonary vein flow A wave duration and mitral flow A wave duration; E/A – ratio of early to late diastolic mitral inflow waves; e' – early diastolic velocity of mitral annulus; E/e' – ratio of the mitral inflow E wave to the tissue Doppler e' wave; HF – heart failure; LV – left ventricular.

^aDifferent cut off points exist in different consensus documents;^{8,63} for the cut off points mentioned in this table both septal and average e' may be used.

Dựa trên thông số nào để chẩn đoán RLCN tâm trương?

ESC 2012

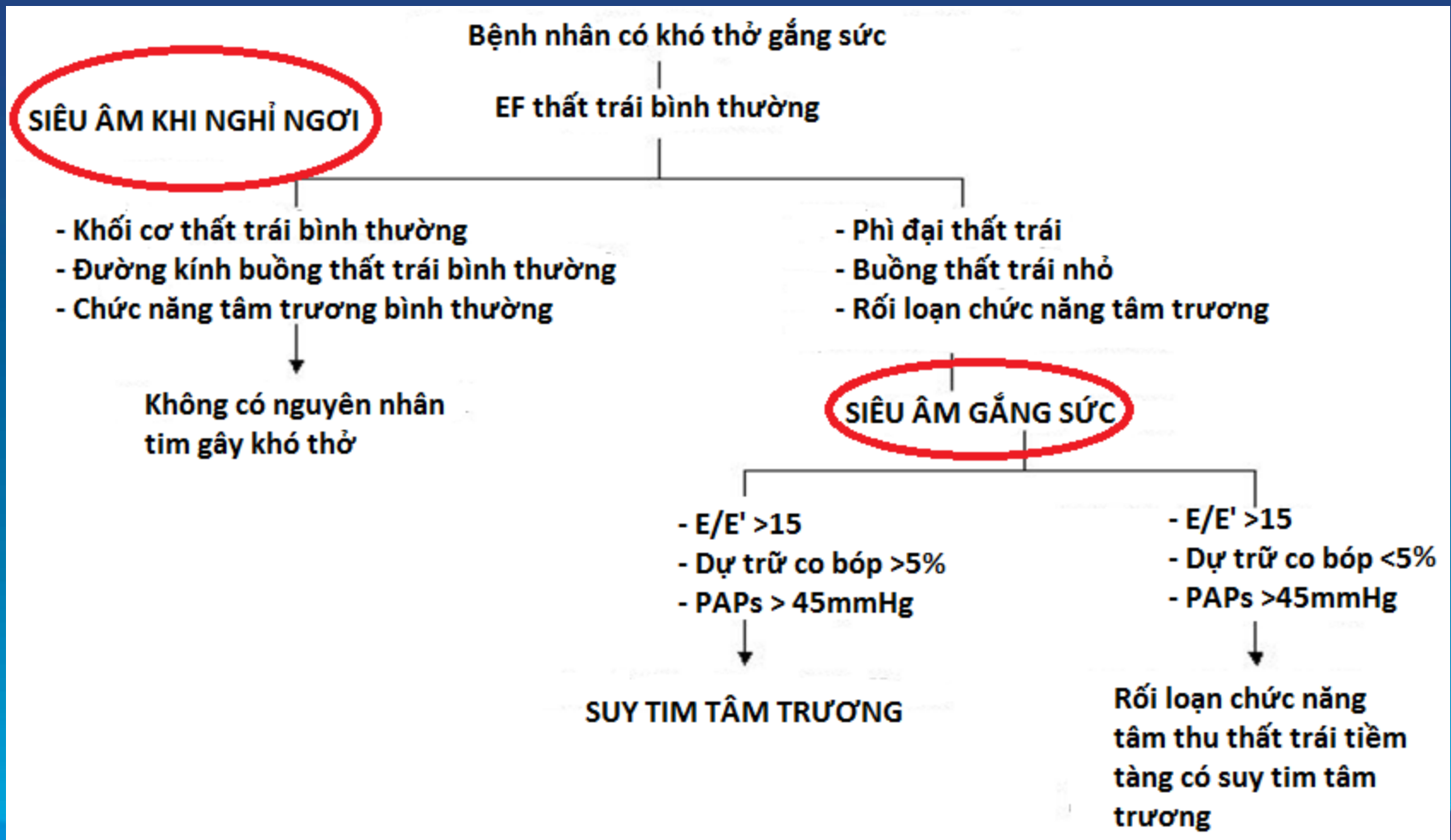
- ▣ Không có thông số nào mình nó đủ chính xác cho phép chẩn đoán
- ▣ Phối hợp cả siêu âm và Doppler để chẩn đoán
  - Siêu âm: dày thất, giãn nhĩ trái
  - Doppler: $e' \text{ bên} < 10 \text{ cm/s}$, $e' \text{ vách} < 8 \text{ cm/s}$ hoặc $e \text{ trung bình} < 9 \text{ cm/s}$ và $/ \text{ hoặc } E/e' > 15$.

European Heart Journal (2012) **33**, 1787–1847
doi:10.1093/eurheartj/ehs104

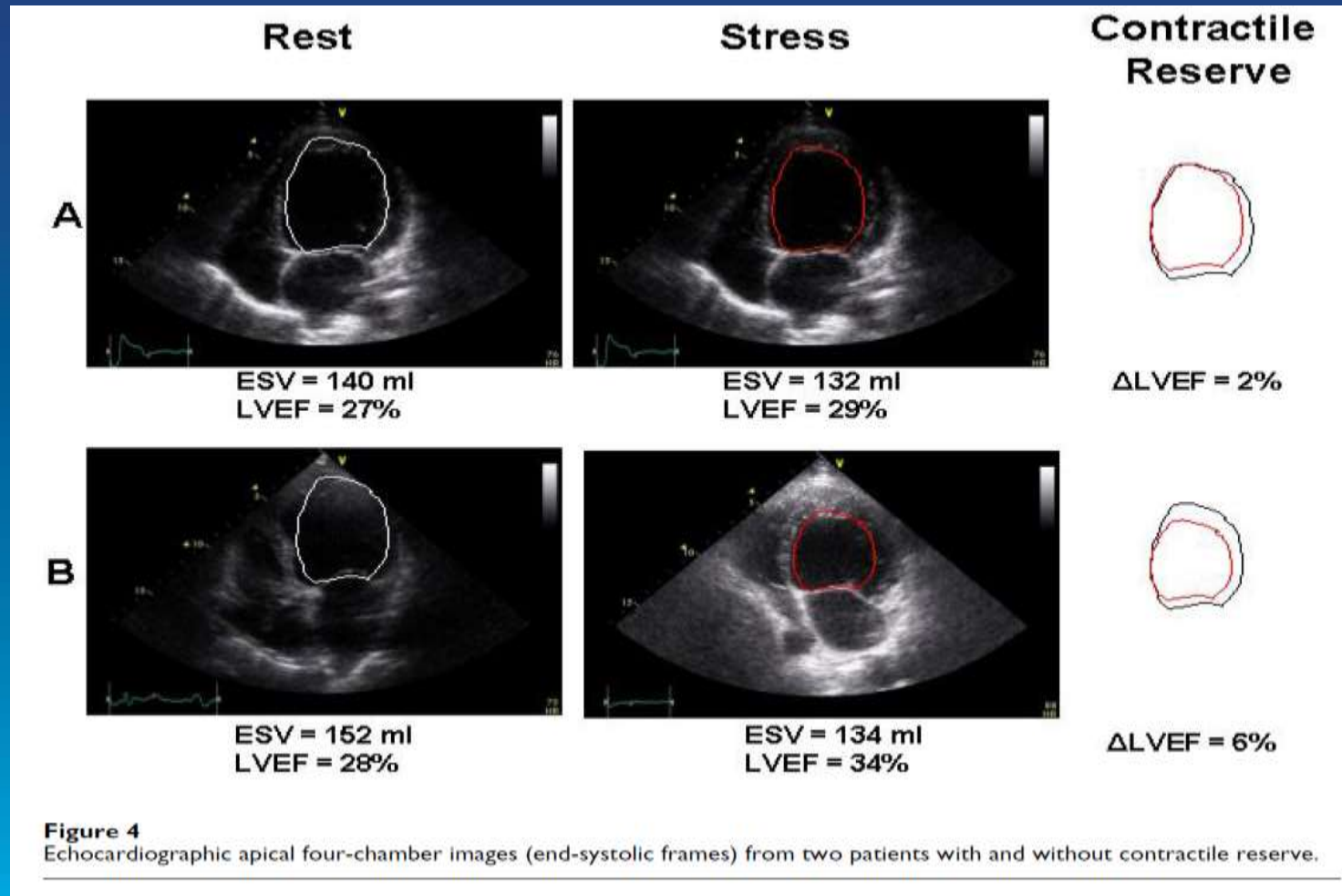
Vấn đề

- Làm thế nào để nhận biết có suy tim tâm thu tiềm tàng khi EF bình thường ?

Siêu âm tim gắng sức và chẩn đoán suy tim tâm thu tiềm tàng

Có và không có dự trữ co bóp cơ thất trái

Figure 4
Echocardiographic apical four-chamber images (end-systolic frames) from two patients with and without contractile reserve.

Kết luận

- ❑ Suy tim EF bình thường là thực thể bệnh lý hay gặp. Nguyên nhân đa dạng và cơ chế cũng khác nhau.
- ❑ Lưu ý suy tim trong thời kỳ chuyển tiếp sang suy tim mất bù
- ❑ Không đơn thuần chỉ dựa 1 thông số siêu âm – Doppler để chẩn đoán rối loạn chức năng tâm trương. Chẩn đoán cần phối hợp dữ kiện siêu âm và Doppler
- ❑ Có thể có suy tim tâm thu tiềm tàng phối hợp suy tim tâm trương.